

Stimulácia hry

➤ **Prečo je potrebné rozvíjať hru dieťaťa?**

Hra je „detská práca“. Je dôležitou súčasťou vývinu dieťaťa, podporuje ho v rôznych oblastiach. Pre dieťa v ranom veku je hra najprirodzenejší spôsob spoznávania sveta a učenia sa nového. Hra a myslenie majú k sebe veľmi blízko. Myslenie vychádza z hry a činnosti dieťaťa raného veku. Je preto potrebné podporovať rozvoj hry od najútlejšieho detstva. Dieťa postupne zisťuje, čo všetko sa dá s predmetmi a hračkami robiť. Zisťuje to vďaka vám - preto je potrebné poskytnúť dieťaťu dostatok podnetov, vhodné hračky, predmety a v neposlednom rade vašu aktívnu prítomnosť – spoluúčasť na hre. Tento leták informuje o tom, ako sa hra vyvíja, ktoré hračky sú vhodné pre deti v určitom veku a taktiež návrhy ako rozvíjať hru dieťaťa v jednotlivých obdobiach. Vekové údaje pri jednotlivých typoch hier sú orientačné. Je však dôležité, aby ste ich rozvíjali postupne a nežiadali od dieťaťa to, na čo ešte nie je pripravené. Stimulácia znamená „ťahat“ dieťa vyššie. Ak chcete stimulovať hru dieťaťa, je potrebné predviesť mu ďalší krok, teda to, čo sa dá s predmetom a hračkou ešte robiť a ako.

➤ **Exploračná hra, nešpecifická hra (do 8. mesiaca)**

- Vhodné hračky:
- hrkálky, hrýzatká, ľahko uchopiteľné hračky, pomaly sa otáčajúci „kolotoč“ nad postieľkou, visiace hračky, zvukové hračky, „hrázdička“ (stojan s visiacimi hračkami, umiestnený nad ležiace dieťaťko), mäkké lopty a kocky, bežné predmety dennej potreby ako lyžička, zubná kefka a pod. Zozačiatku obdobia dieťa predmety „ochutnáva“, preto je dôležité, aby boli hračky bezpečné, neobsahovali malé časti. Je tiež vhodné voliť umývateľné materiály.
- Ako sa dieťa hrá: Dieťa začína objavovať svet okolo seba. Zozačiatku vníma svet zrakom a sluchom, neskôr sa pridáva hmat. Uchopuje predmety, obracia ich, „skúma“. Dieťa reaguje na sociálne hry ako napr. „barany-barany-buc“. Spočiatku väčšina predmetov a hračiek putuje z ruky do úst. Dieťa používa predmety a hračky nešpecificky. Znamená to, že narába s rôznymi predmetmi rovnako, napríklad všetko rozhadzuje alebo búcha o zem. Ku koncu obdobia začína chápať, že predmety existujú aj vtedy, keď ich práve nevidí. Z hľadiska rozvoja reči je to veľmi dôležité. K tomuto poznaniu dieťa privedú aj hry na spôsob schovávačky (mama si zakryje tvár rukami alebo plachtou a následne sa dieťaťu ukáže)
- Ako na to:
- poskytujte dieťaťu predmety a hračky rôznych veľkostí, tvarov, farieb, ktoré sa dajú ľahko uchopiť
- ukazujte dieťaťu ako sa manipuluje s predmetmi, otáčajte predmet v ruke, prekladajte predmet z ruky do ruky a pod. (pritom opisujte jednoduchými slovami to, čo robíte a aj to, čo robí dieťa)
- hrajte sa s dieťaťom hry typu „ťap-ťap-ťapušky“

- hrajte sa schovávacie hry – napríklad zakryte si tvár rukami a následne sa dieťaťu ukážte, zakryte dieťa plachtou a následne ho odkryte. Nezabúdajte opisovať slovami to, čo robíte - napr. „kde je bábo?“ „tu je“ a pod.

➤ **Jednoduchá funkčná hra (od 8. mesiaca)**

- Vhodné hračky: kocky rôznej veľkosti, lopty, autíčka, vláčiky, knižky (gumové, látkové, leporelá), škatule s vrchnákmi, vedierka, jednoduché príčinnno-dôsledkové hračky – hračky na gombíky, na šnúrky, bezpečné predmety dennej potreby (napr. košík so štipcami, starý telefón)
- Ako sa dieťa hrá: Dieťa sa správne hrá s niektorými hračkami, napríklad hádže loptu, tlačí vláčik po zemi, obracia strany v knižke, prikladá si k uchu telefón. Chápe, že keď stlačí gombík, hračka začne vydávať zvuk. Dieťa tiež dokáže dosiahnuť jeden predmet pomocou druhého, napr. vzdialenú kocku si k sebe prisunie potiahnutím koberčeka, na ktorom kocka leží.
- Ako na to: ukazujte dieťaťu ako sa s predmetom správne narába - loptu kotúľajte, kocky vkladajte do škatule, v knihe listujte, vláčik ťahajte, štipce vkladajte do košíčka, ukazujte dieťaťu, že to, čo robíte, má následok – stisnete vypínač a rozsvieti sa svetlo, potiahnete maca za nohu a bude hrať, ukazujte dieťaťu ako dosiahnuť predmet pomocou iného – pritiahnite k sebe deku, na ktorej je hračka

➤ **Funkčná hra, jednoduchá predstieraná hra (od 12. mesiaca)**

- Vhodné hračky: hračky z predchádzajúceho obdobia je vhodné doplniť o zložitejšie príčinnno-dôsledkové hračky (napr. hračky na kľúčik), bábiky, kočíky, kuchynka, väčšie lego - Duplo, panáčikovia, bežné predmety ako hrebeň, metlička, varešky, pohár, lyžičky, hrnce a pod.
- Ako sa dieťa hrá: Dieťa začína predstierať určité činnosti na sebe, na druhých a na predmetoch. Napríklad, pije z prázdneho pohára, ovoniava umelú kvetinku, mieša lyžičkou v prázdnej šálke a pod. Počas hry češe bábiku, ide s autom po moste, oblieka macka atď. Hry na schovávačku sú stále na vyššej úrovni – dieťa hľadá ukrytú hračku a samo sa schováva.
- Ako na to: predstierajte činnosti (miešajte v prázdnom hrnci kašu, dajte zvieratká spať, krmíte lyžičkou bábiku ...), schovávajte dieťaťu predmet a pri jeho hľadaní mu pomáhajte slovami, požiadajte dieťa, aby sa schovalo, alebo aby schovalo predmet, hrajte sa s hračkami a predmetmi podľa ich funkcie (s hrebeňom sa češe, v hrnci sa varí ...)

➤ **Viacukroková funkčná hra, symbolická hra (od 18. mesiaca)**

- Vhodné hračky: hračky z predchádzajúceho obdobia doplnené o ďalšie (napr. nové zvieratká a postavičky), bežné predmety, ktoré umožňujú dieťaťu rozvinúť hru do krokov, napodobeniny reálnych predmetov (napr. detská kosačka, detské lekárske nástroje) a pod.
- Ako sa dieťa hrá: Dieťa spája viacero činností - umyje auto a dá ho do garáže, oblečie bábiku a dá jej papať. Predstiera, že jeden predmet predstavuje iný, napríklad kocka je jedlo pre bábiku. Dieťa sa hrá na „akože“ a spája viacero činností za sebou – napr. predstiera, že varí – v prázdnom hrnci symbolicky mieša zemiaky, následne vám akože naberie, aby ste ochutnali. Pritom to, čo v hre chýba (zemiaky) nahradí slovami (napr. „Papať zemiačky“).
- Ako na to: spájajte dve (a postupne viac) činností za sebou – uvarte bábike obed, nakrmte ju, dajte ju spať, nahrádzajte reálne predmety v hre inými (napr. palička bude lyžička, loptička bude chlebič pre bábiku), robte činnosti len symbolicky (akože miešate, akože polievate kvetinku)

➤ **Rolová hra (od 30. mesiaca)**

- Vhodné hračky: pribúdajú predmety a hračky, ktoré rozvíjajú predstavivosť a fantáziu dieťaťa- rôzne typy prestrojenia a prislúchajúce predmety (zástera, kuchynský riad; lekársky plášť, lekárnička; kráľovský plášť, koruna)
- Ako sa dieťa hrá: Dieťa sa hrá napr. na lekára, na princeznú, na policajta, na bábätko a pod.
- Ako na to: Prevezmite v hre na seba rolu niekoho iného, napr. sa prezlečte za lekára a robte, to, čo lekár zvyčajne robí.

